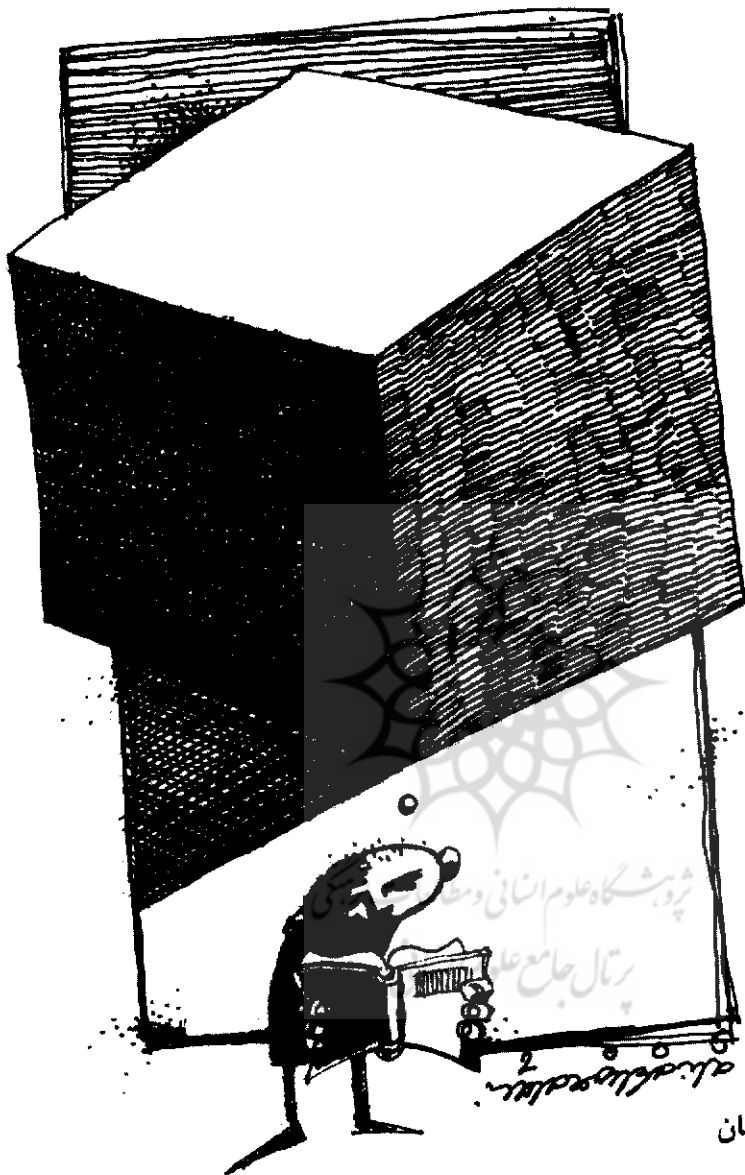

احیای تاریخ از طریق ادبیات کودک

فرزان طبیبیان

و رابطه تاریخ و ادبیات کودکان، حائز اهمیت است؛ چرا که متون تاریخی، چگونگی شکل‌گیری ایده‌ها در جوانان، کودکان، جامعه و تحصیلات آن‌ها را که در طول زمان تغییر یافته است، تفسیر می‌کنند.

آموزش تاریخ، با استفاده از ادبیات کودکان، چه داستانی و چه غیرداستانی، یک ایده قدیمی است که حیات دوباره‌ای در برنامه درسی مدارس ابتدایی و متوسطه یافته. متون تاریخی و روند ایجاد آن‌ها

که حکایت تاریخی برای دانش‌آموز، جالب‌تر و قابل درک‌تر از نوشته کتب درسی است (داونی ۱۹۹۱). در این زمینه لواستیک، ون اسلدرایت و کلی تحقیقاتی روی دانش‌آموزان مدارس انجام دادند. این محققان به این نتیجه دست یافتند که علاقه دانش‌آموزان به موضوع و قابلیت آن‌ها برای یادگیری و حفظ اطلاعات، زمانی که در متون تاریخی از امکانات ادبی استفاده می‌شود،

شناخت روندهای ادبی، تاریخی و سنت‌ها و روش‌ها، می‌تواند به شکل‌گیری بینشی در مورد چگونگی توسعه ادبیات در طول زمان بینجامد. مقاله حاضر به مباحث زیر می‌پردازد:

- ۱- احیای گرایش به تدریس تاریخ، از طریق ادبیات کودکان
- ۲- اهداف پژوهش محور برای معلمان تاریخ و ادبیات کودکان
- ۳- یک روش ابداعی تدریس تاریخ، با استفاده از ادبیات کودکان

حکایت‌ها، کودکان

را با درکی از

تاریخ و همچنین

خصوصیاتی که افراد

باید داشته باشند،

آشنا می‌سازند

به طور چشمگیری افزایش می‌یابد. علاوه بر این، ون اسلدرایت و کلی گزارش کردند که دانش‌آموزان، بیش‌تر علاقه دارند کارهای داستانی و غیرداستانی بخوانند تا کتاب‌های درسی استاندارد. (دریک ۱۹۹۰)

از سوی دیگر، بدون واسطه معلم برای جهت‌دهی خواندن منابع متعدد، اطلاعات دانش‌آموزان برای درک اصل منابع تاریخی و نوشته‌های تاریخی به جایی نمی‌رسد. آن‌ها تمایل دارند که به اشتباه، کیفیت اطلاعات در یک متن را توسط حجم آن قضاوت کنند. علاوه بر این، بدون راهنمایی معلم احتمال می‌رود دانش‌آموزان کیفیت نسبی ارزش منابع اطلاعات را تشخیص ندهند. همچنین آن‌ها تمایل دارند منابع متعدد را بدون هیچ وجه تمایزی مشاهده کنند؛ گویا همه آن‌ها به‌طور یکسان، مفید، قابل اطمینان و معتبر هستند. اگر یک معلم آگاه و مسئول در کنار دانش‌آموزان باشد، آن‌ها قادر به درک عمیق تاریخ هستند.

احیای گرایش به تدریس تاریخ، از طریق

ادبیات کودکان

استفاده از ادبیات برای تدریس تاریخ، یک روش آموزشی جدید نیست. حکایت‌ها، کودکان را با درکی از تاریخ و همچنین خصوصیاتی که افراد باید داشته باشند، آشنا می‌سازند. کودکان به‌طور فردی و اجتماعی، از طریق داستان‌ها پند می‌گیرند و معجون از افسانه و واقعیت، در کتاب‌های درسی مشابه که عموماً در طول قرن اخیر در مدارس به کار رفته، به چشم می‌رود. افزایش گزارش آموزگاران برای استفاده از ادبیات در تدریس تاریخ، در شماری از مقالات پژوهشی آشکار می‌شود که از این شیوه تدریس حمایت می‌کنند. عناصری که در این شیوه تدریس نقش دارند، عبارتند از کیفیت خوب و متون فراوان داستانی و غیرداستانی که برای کودکان در ۲۰ سال گذشته نوشته شده است. (اپستین ۱۹۹۳ و کری ۱۹۹۸ م)

راهکارهای پژوهش محور برای معلمان تاریخ

و ادبیات کودکان

پژوهش در خصوص تدریس از طریق ادبیات، به یک دهه قبل برمی‌گردد. برای مثال، یکی از ادعاهای تکراری حامیان آموزش تاریخ، این است

معلمان می‌توانند درک تاریخی کودکان را با استفاده از راهکارهای کاربردی افزایش دهند تا یک رویداد یا یک دوره زمانی وسیع‌تر، در معرض دید قرار گیرد. لوستیک و پاپاس نتیجه گرفتند کیفیت متنی که در آن یک رویداد تاریخی ارائه می‌شود، در علاقه‌مندی یا بی‌علاقگی کودک به تاریخ، نقش دارد. ون اسلدرایت و بروفی بیان کردند که یادگیری تاریخ توسط دانش‌آموزان، عمدتاً وقتی معلمان به آن‌ها کمک می‌کنند تا رویدادها را با زمینه‌های دوره‌های خاص و مکان‌ها مرتبط سازند، افزایش می‌یابد. در حالی که رویدادهای ریاضی و علمی، بیش‌تر بر تجارب فردی تمرکز دارند، اما رویدادهای تاریخی زمانی معنادار می‌شوند که با رویدادهای دیگر پیوند یابند. از طرف دیگر، معلمان موفق قادرند دانش‌آموزان را به درک بهتر رویدادهای تاریخی ویژه، در چارچوب محیطی رویدادهای مرتبط دیگر، یاری کنند.

نمایشگاه تاریخ

یک شیوه جدید تدریس که هم شامل ادبیات کودکان می‌شود و هم با یافته‌های پژوهشی در مورد آموزش تاریخ به دانش‌آموزان ابتدایی همخوانی دارد، نمایشگاه تاریخ است. نمایشگاه تاریخ، به تشریح روابط بین داستان‌های تاریخی و غیرتاریخی می‌پردازد و از دانش‌آموزان می‌خواهد که دیدگاه‌های خود را در یک میزگرد عمومی ابراز دارند تا در موضوعات مورد علاقه خود، مهارت کافی به دست آورند.

برای توسعه تجربه دانش‌آموز، معلم بر حکایات تاریخی در طول سال تحصیلی تأکید می‌کند. کتاب‌هایی که معلم می‌تواند با دانش‌آموزان در مورد آن‌ها بحث کند تا میزان علاقه‌شان را بسنجد، در کلاس درس موجود است. این روش عمومی برای تدریس تاریخ از

طریق ادبیات کودکان، یک زمینه کلاسی مناسب فراهم می‌سازد. (نیلسن ۱۹۹۴)

در نمایشگاه تاریخ، ابتدا کودکان کتاب‌های داستانی تاریخی مورد علاقه مربوط به دوران خاصی را انتخاب می‌کنند و این کتاب‌ها روی دیوار نصب می‌شود. زمانی که کودکان به مطالعه تاریخ از طریق ادبیات می‌پردازند، رویدادها و تاریخ‌ها را به جدول زمانی اضافه می‌کنند تا به چشم‌اندازی از روابط بین این رویدادها دست یابند. کودکان کتاب‌ها را در طول دو هفته مطالعه می‌کنند و آن‌گاه گزارش‌هایی در مورد آن‌چه درباره دوره خاص تاریخی آموخته‌اند، می‌نویسند.

در طول هفته بعد، دانش‌آموزان رویداد یا دوره زمانی موجود در کتاب‌های داستانی - تاریخی انتخاب شده را مورد بررسی قرار می‌دهند. سپس کودکان، یافته‌ها را برای پیدا کردن اطلاعات مرتبط، در

یکی از ادعاهای تکراری حامیان آموزش تاریخ، این است که حکایت تاریخی برای دانش‌آموز، جالب‌تر و قابل درک‌تر از نوشته کتب درسی است

مورد زمانی که مطالعه می‌کنند، گرد می‌آورند. کتاب‌های غیرداستانی در اختیار دانش‌آموز است، اما باید تعادلی بین انواع منابع استفاده شده وجود داشته باشد. دانش‌آموزان تشویق می‌شوند تا کار را به پایان رسانند و با معلم دیدار کنند. این کار به معلم و دانش‌آموزان کمک می‌کند که ایده‌های اصلی را درک کنند، سوءتعبیرها را بهبود بخشند و پیشنهادهایی در مورد اطلاعات بیش‌تر که برای کامل کردن بررسی خود به آن نیاز دارند،

یک شیوه جدید تدریس
که هم شامل ادبیات
کودکان می‌شود و هم
با یافته‌های پژوهشی
در مورد آموزش
تاریخ به دانش‌آموزان
ابتدایی همخوانی
دارد. نمایشگاه تاریخ
است

ارائه دهند. بعد از کنفرانس، خود دانش‌آموزان
پیش‌نویس نهایی گزارش تحقیقی را می‌نویسند و
برای ارائه آماده می‌سازند.

قبل از نمایشگاه، دانش‌آموزان پروژه خود را
به هم‌کلاسی‌های‌شان، برای راهنمایی عرضه
می‌دارند. در روز نمایشگاه تاریخ، پروژه‌های
کودکان روی میزهایی طبق ترتیب زمانی منظم
می‌شود. دانش‌آموزان و معلمان در طول روز از آن
بازدید می‌کنند. والدین و دیگر اعضای خانواده،
عصر آن روز از نمایشگاه بازدید می‌کنند و از
پیش‌نویس آن‌ها به عنوان راهنما بهره می‌گیرند
و کودکان در مورد آن چه آموخته‌اند، صحبت
می‌کنند.

یکی از ویژگی‌های قابل توجه نمایشگاه
تاریخ، این است که کودکان با هر سطح توانایی،
می‌توانند موفق شوند و مطالبی را که برای آن‌ها
در مورد یک موضوع تاریخی اهمیت دارد، یاد
بگیرند. هم‌چنین، آن‌ها یاد می‌گیرند که هنگام
مطالعه داستان تاریخی، می‌توانند فراتر از یک
داستان بروند و در تاریخ به عمق داستان پی
ببرند.

منابع

1. Downey, Matthew T., and Linda Levstik. "Teaching and Learning History." In James P. Shaver, Ed., HANDBOOK OF RESEARCH ON SOCIAL STUDIES TEACHING AND LEARNING. New York: Macmillan Publishing Company, 1991.
2. Drake, Janet J., and Frederick D. Dreke. "Using Children's Literature to Teach the American Revolution." SOCIAL STUDIES & THE YOUNG LEARNER 3 (November/December 1990): 68 EJ 426-403.
3. Epstein, Terry L. "Why Teach History to the Young?" In Micheal O. Tunnell and Richard Ammon, Eds., THE STORY OF OURSELVES: TEACHING HISOTRY THROUGH CHILDREN'S LITERATURE. Portsmouth, NH: Heinemann, 1993. ED 391-741.
4. Kre, Dean M. CHILDREN'S LITERATURE IN SOCIAL STUDIES. Washington, DC: National Council for the Social Studies, 1998.
5. Levstik, Linda S. "The Relationship Between Historical Response and Narrative in a Sixth Grade Classroom." THEORY AND RESEARCH IN SOCIAL EDUCATION 14(Winter 1986): 119 EJ 332-191.
6. Levstik, Linda S., and Keith C. Barton. DOING HISTORY: INVESTIGATION WITH CHILDREN IN ELEMENTARY AND MIDDLE SCHOOLS. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, 1997. ED 420-572.
- 7) Levstik, Linda S., and Christine C. Pappas. "New Directions for Studying Historical understanding." THEORY AND RESEARCH IN SOCIAL EDUCATION 18 (Fall 1990): 327-343. EJ 426-398.

- 8) Nelson, Lynn R., and Trudy A. Nelson. "The History Fair: Multiple Resources and Activities Create Understanding and Enthusiasm." *SOCIAL STUDIES & THE YOUNG LEARNER* 7 (November/December 1994): 121-127. EJ 496-950.
- 9) VanSledright, Bruce A. "How Do Multiple Text Resources Influence Learning to Read American History in Fifth Grade?" *NRRC NEWS: A NEWSLETTER OF THE NATIONAL READING RESEARCH CENTER* (September 1995): 45. ED 385-832.
- 10) VanSledright, Bruce A., and Christine A. Kelly. "Reading American History: How Do Multiple Text Sources Influence Historical Learning in Fifth Grade?" *READING RESEARCH REPORT* 68 (1996). ED 400-525.
- 11) VanSledright, Bruce A., and Jere Brophy. *STORYTELLING, IMAGINATION, AND FANCIFUL ELABORATION IN CHILDREN'S HISTORICAL RECONSTRUCTIONS*. East Lansing Michigan: Center for the Learning and Teaching of Elementary Subjects, 1991. ED 337-407.

